

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 ft — kr.
Félévre 2 ft 50 kr.
Negyedévre 1 ft 25 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.

Szerkesztőség:

Belicey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatuak vissza.

Hirdetéseket

elfogad s jutányosan számít a
Kiadóhivatal:
Belicey-út saját-ház 11.
hova az előfizetési pénzek mézendők.

Tanyai népiskoláink érdekében.

Elismerésre méltó buzgalmat fejt ki helybeli ev. egyházunk azon a téren, hogy a város területén kívül lakó hívei számára évről-évre több és több iskolát állít föl, azokba okleveles tanítókat helyez s így a közoktatás lehetőségét elősegíti. Saját érdekében teszi, tudva azt, hogy: „az iskolák az egyház veteményes kertjei.”

Ámde a mai társadalom nem elégszik, nem elégedhetik meg azzal, hogy az iskola kizárólagosan, vagy legalább főként csak az egyház érdekeit mozdítsa elő. Amellett, hogy jó keresztényeket, buzgó protestánsokat nevelnek egyházunk iskolái: az állam elvárja s ha kell, megköveteli, miszerént ugyanazon iskolából egyszersmind jó magyar hazafiak, értelmes polgárok kerüljenek az élet küzdelterére. S ha netán ebben — vagy mindkét — tekintetben is némi kívánni valót vélünk fölfedezni, s kutatni öhajljuk a normalis fejlődést gátló okokat, nem roszakaratu „lerántás” céljából, de hogy az akadályokat fölismerve, azokat elhárítani mi is segítsünk: azt hisszük, hogy az érdemes iskolafentartó hatóság nem fog őszinte szavainkban oly intenciót keresni, mintha azokkal a népnevelés terén szerzett érdemeit kisebbíteni akarnék.

Hogy külső iskoláink elért eredményeinél „kivánni valók” s így bizonyára gátló okok is vannak: azt konstatáljuk anélkül, hogy valakit vádolni akarnánk. — Tény az, hogy pl. a magyar nyelvben tanyai iskoláink növendékei nem állják ki a versenyt városi tanulóinkkal; tény az, hogy a közismeretek elsajátításánál a külső iskolák ugyanazon osztályu növendékei kevesebb eredményt érnek el, mint a belső iskolákat látogató társai. Honnan e különbség? Talán essünk neki mindjárt a tanítónak, mint legalkalmasabb mediumnak, ha valakit püfölni kell? Nem ok az oka, vagy legalább nem az oka annak, hogy az oka.

Egyik legfőbb ok a tanyai iskolák szervezetében van. Hat osztályu valamennyi s túltömött a legnagyobb részük. Lapunk keretén kívül esik az ebből származó nehézségek részletes fejtegetése, de hogy ez egy igen jelentékeny akadály: azt az ahoz értők bizonyára megerősítenék. Hat osztály es abban 140—180 gyermek közé szétforgácsolodva egy ember — s nálunk többnyire kezdő ember — munkaképessége nem produkálhat több eredményt, s hogy ennyit is, — amennyit, — produkál: azért buzdító elismerés és nem gáncs illeti.

Másik igen jelentékeny a fentartó egyház ama szokásba vett intézkedése, hogy

külső iskolába kivétel nélkül kezdő fiatal embereket alkalmaz. A szervezeténél s népességénél fogva annyig is nehezen kezelhető iskolába egy tapasztalatlan 20—22 éves fiatal embert alkalmazni valódi merénylet az ill-tó fiatal tanító jövője ellen is. Az a tanítói oklevél — valljuk meg őszintén — nem foglalja még magában azt a tudást, mire az iskolában általában, de különösen egy hat osztályu iskolában — s ha még hozzá túlnépes is — szükség van. A gyakorlatnak kell még ott sokat pótolni, sokat esiszolni, s az a tapasztalatlan fiatal ember ily rögzis pályára egyenesen a képezdelemből kilökve sok olyan göröngyre akad, melyen elbotolya gyakran sajog — uti figura docet — hol az ő lába, hol a szülőké és legtöbbször s igen gyakran a nevelésere bizott gyermekeké. Arról pedig, hogy társadalmi uton környezetére mint tanító hatni képes legyen, alig lehet szó. Kint lakó néptünk érdeesebb modorában, esőkönnyűsebb gondolkozás módjában, s alig veszi komolyan valaki azt a fiatal embert akit az egyház „nyakukra küld”. Jól állja meg helyét közöttük, aki ha közönségét nem emelheti magához: maga nem száll le hozzájuk.

A külső iskolai növendékek szellemi fejlődésének egyik akadályja továbbá a gyakori tanító-változás. Tanítói pályára gazdag

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCAJA.

A babonás világból.

— Igaz történet. —

— A Szarvas és Videke eredeti tárcája —

Huzánk egyik nagy fiának falusi szép kastélya várszerűleg volt építve. A magas kőfalak belenyúltak a Körös folyó vizébe.

1817-ben, közvetlenül a forradalom kitörése előtt, polgártársunk atyja meghalt. Zord téli idő volt. A hó sűrűn esett. A falutól a kápolnáig a jobbágyoknak kellett a havat két oldalt elhányniok, hogy elmelessen a gyászmenet. Nagy, magas falat képezett az út két oldalán felhányt hó. Egő faklyasort tűztek a két hó falba; ezek között mentek el a halottal.

A nagy hó igen rövid idő alatt olvadt el s a bekövetkezett árviznek magvát képezte. Ezt a falusiak babonás felfogásukkal annak tulajdonították, hogy az öreg ott fekszik.

A víz beszivárgott a kápolnába is, s a koporsót felemelte, melynek egyik vége meg-

akadt a kápolna gerendázatába, s midőn a víz elvonult, a koporsó állva maradt.

Nemsokára a család más kápolnát csináltatott, s az öreget abba akarták áttenni. A sok falusi ember, a ki jelen volt az át-helyezésen, rémulve látta, hogy a koporsó áll. Ezt az ördögök művének tulajdonították ök és igen erősen védték állításukat.

Ezen hír csakhamar elterjedt.

A falusiak babonás hiszeme mellett bizonyi: még a következő eset is.

Ezen nagyféri szakácsa szerelmes lett a főmosónéba. Éjjelenként ájtárt hozzá; de hogy meg ne ismerjék, kísértet módjára fehér lepedőt öltött magára és a párkányt lassu léptekkel mérve át, eljutott a mosóház ablakáig, a hol szerelmese karjai közé ugrott be. Reggel felé kijött és szobájába visszatért.

A fehér lepedővel félre is vezette ő a falu egyik tagját, a folyó tulsó partján üldögélő öreg halászt, János bácsit. Ő látta naponként a kísértetnek vélt szakácsot. Megrémulve hívta össze collegáit a kik azután elhirosztolték, hogy a kastélyba visszajár az öreg lelke; sőt már olyanok is akadtak, a

kik esküvel erősítették, hogy ök nyüzött lovon látták.

Miután ez a fiatal föllebe jutott, vágyn támadt a dolog mivoltáról meggyőződést szerezni.

Egy éjjel a fiatal, a midőn már mindenki aludt, kezébe vette két esőví fegyverét és átment a túlpartra. Ott látva az öreg halászt, mellé ült és így szólt hozzá:

„Most, öreg, úgy mond el a történetket, a mint láttad.”

Erre az öreg elbeszélte, hogy a szakács ablakából egy fehér lepedős alak megy a párkányon a mosó konyha ablakáig és ott belebben.

„Eddig minden este volt, csak tegnap nem.”

„Majd várni fogjuk ma, ne szólj senki-nek semmit” — szolt a fiatal.

Nem sokára jött a kísértet. A fiatal felállott, háromszor kiáltott rá, megakarván állítani, de az nem engedelmeskedett; erre célba vette, lött és a kísértet a Körösbe esett.

Másnap kivétette a hullát és sajnálkozva tapasztalta, hogy saját szakácsát lötte le.

—h—a.

ember fia nem szánja rá magát. Abból lesz fiskális s eo ipso ismét gazdag ember. A szegény fia pedig alig várja, míg kezébe nyomják a diplomát s érvényesíteni bírja azt, hogy kenyere lehessen nem csak neki, de gyakran szegény sorsú elaggott szülőinek is. — Egyelőre tehát elfogadja a tanyai tanítói állást. Két-három év alatt azonban rendszeren kap jobb állást, s otthagyja ezt, ahova amugy is csak a szükség hajtotta s nem az ambitio. A vezetése alatt álló gyermek-seregnek pedig alig van ideje módszerhez, egyéni tulajdonságaihoz hozzászokni már a sors egy másik kezdőt hoz közbük, aki talán apró részleteiben egészen ellentéte az előbbinek.

Mindeme felsorolt akadályok okozója pedig a túlságos gazdálkodás. Gazdálkodunk iskola-helyiségekkel, tanítói állások szervezésével, és ami leginkább megbosszulja magát, gazdálkodunk a tanítók díjazásával. Elvárja a tanítótól mindenki, hogy intelligens ember legyen egy külső megjelenésében mint szokásaiban és cselekedeteiben, de ugyan-ezen társadalom 300 frtos fizetésre kárhoztatja őt. Ebből pedig nem lehet adót fizetni exekválás nélkül, nem lehet ruházkodni tartozás nélkül s nem megélni ellene indított sommás keraketek nélkül!

Ugyanazért, ha szíven fekszik iskola-fentartóinknak a jövő nemzedék értelmi s érzelmi fejlettsége: lasson oda még az eddigieknél is nagyobb áldozatokkal, hogy iskolái bel életét javítsa. Nevezetesen:

A túl népes iskolákon nem új helyen való iskola-építés, de a meglévő mellett új tanítói lak és tanterem építése által segítsen, hogy így az iskola legalább 3—3 osztályává osztassék fel.

Javítsa a külső tanítók fizetését úgy, hogy azok jobban legyenek díjazva mint a városiak, s ez által kedves oka legyen az idősebb, tapasztaltabb tanítónak is állást ott fogadni el, s oka legyen ott huzamosabb ideig tartózkodni.

Évenként néhány száz forintnyi kiadási többletet okozna ez, de oly-üdvös eredménnyel járna, hogy tudva azt, a jövő nemzedék érdeke ellen vétenénk, ha a szűkebbli fukarkodás irányítaná tetteinket. **B.**

Városi képviselő.

Október 7.

A múlt ülések jegyzőkönyveinek hitelesítése után, a városi képviselő, mely a törvényileg jelzett helybiróság hatáskörét gyakorolja, — az előljáróság véleményezése alapján, tekintettel arra, hogy az idei nyári szárazság folytán a szőlő szemei meg nem telhettek, és az csak most egy áldásos esőzés s utána következett melegebb időjárás következtében, az ugynevezett „vénasszonyok nyarán“ fejlődnek a fürtök, de azért is, mert a peronospora (a filloxera által megkímélt tökéken) nagy pusztítást vitt véghez, ez okból is a szőlő a fejlettségben hátramaradt, — ily okokból a folyó évi szüret idejét október 16-ikának hétfőjét s következő napjait állapította meg, a mi is a lakosságnak a templomok előtti kihirdetés és még dobszó utján is tudtul fog adatni.

A tulkörösi népkertben működött városi műkertész szerződése — 3 évre lévén megfogadva — f. évi okt. 15-én lejárván, jövőben annak évi fizetése újból meghatáro-

zandónak a városi tanács által akép javasoltatik, hogy 3 esztendői időtartamra évenként nyerjen 400 frtot, szabadlakást a volt lidvám-házban, esetleg 80 frt lakbért, 4 öl fűzfa-tüzelőt, eddigi 5 hold kerti föld helyett 1100 □-ölet és a meglévő s eladásra szánt esemeték vételárából 10°/_o-tőlít, köteles lévén a kertés. két állandó kertészbojárt saját költségén tartani. (Hallatlan! Negyven frtból műkertésznek megélni! Szécső.) Miután a népkert, mely eredetben 50 kis holdnyi terjedelemben lón megállapítva, az eddigi 30 kis holdon felül már egészben ki fog bővítetni, — virágos kert alá ismét csak 100 □-öl hasíttatván ki. — Ily feltételekkel felfogadandó műkertészsz. a szerződés újból megkötötteti határozatott.

Bejelentetett, hogy a városi műkertészi állomás elnyeréséért Dolesch Vincze eddigi s Kresb Zoltán új műkertészek folyamodtak. Némelyek a régi kertész mellett szólaltak fel, melegen ajánlva őt, mint aki három kedvezőtlen év alatt 30 holdnyi gyönyörű parkot létesített, s mintegy 45,000 bokrot, esemetét, oltrányt és szőlőtökét stb. adott át, s így képességét párját ritkítólag bizonyította be. Többen új kertész választása mellett szólaltak fel s különösen a város tanácsának nagyobb része emelt panaszt a régi kertész ellen, a ki az előljáróknak rendelkezéseit elfogadni vonakodott. — Megjegyzendő itt az, hogy a kert fölötti rendelkezési jog egy külön szakértő bizottságra lón a képviselet által ruházva, idoközben azonban a bizottság elnöke tisztéről lemondván, a felügyeletet az előljáróság vette magához, anélkül, hogy ez esetet a képviseletnek köteleességszerűen bejelentette volna, a miért a kertész és előljárók közt a viszony feszültté vált. Ezen körülmény felhozása után a szónoki vita megkezdett s egy óra hosszant tartott, míg végre abban történt megállapodás, miként a műkertészi állomásra pályázat hirdettessék a „Kertészeti Lapok“ hasábjain, a netaláni pályázók felszerelt kérvényüket folyó hó 14-kéig a város birájához beadni tartozván. Többiten elfogadtatott az, hogy a most folyamodott 2 műkertész a pályázók közé fog soroztatni. (Lesz-e ennek kívánt eredménye? alig tehető fel, mert egy hét arra nem elegendő, s a műkertészek, kik állomásan vannak, helyöket rögtön el nem hagyhatják.)

Szóba jött még a közgyám, gyámpénztári ellenőr, s egy községi adószedőnek megválasztása Minthogy az ideiglenes helyettesek addig; a míg a megyei jóváhagyás visszaérkezik — a reájok bizott tisztséget folytathatják a nélkül, hogy a kezelés körül hátrányok merülnének fel, elhatározatott, miként a szervezendő állomások jóváhagyásáig a helyettesek működjenek s a régiebb preliminált fizetések a kezelősze-mélyzet közt arány szerint felosztassék, mely aránynak meghatározása az előljárókra hízatott.

Az idő későre haladván, a sorozatba felvett egyéb tárgyak elintézése a jövő ülésre halasztatott. Ilyenek: Csomák István közs. írnök leköszönése, a ki a járási szolgabiróság írodájába főispánilag promo-veáltatott; továbbá Korczok János napidijas ügye, a ki főszolgabiró által Szt.-András községébe másodjegyzőül lett helyettesítve; — ismét Réthy Sándor méhészegy-

loti elnök kérvénye házbér leengedés tárgyában; végre Palkovics Mihály tanyai tanító kérvénye, fizetésének 40 frtról 50 frtra leendő felemelése iránt, s netaláni előljárói jelentések.

Az ülés 6 órakor ért végett.

M i u j s á g ?

Tisztelettel fölkerjük lapunk t. munkatársait, levelezőit, hogy be-eses dolgozataikkal támogathatni sziveskedjenek.

Azokat pedig, kik tiszteletpéldányra reflektálnak és lapunkat dolgozataikkal eddig kevésbé vagy egyáltalán nem támogatták, figyelmeztetjük, hogy ha azt jövőben elmulasztják, kénytelenek leszünk a tetemes költséggel és fáradsággal járó tiszteletpéldányt beszüntetni s tőlük haladéktalanul megvonni!

— **Anonym feljelentések.** A vármegye főispánja, mindjárt beiktató beszédében kijelentette, hogy névtelen feljelentéseket nem vesz tudomásul; mindazonáltal még mindig érkeznek hozzá a vármegye számos községéből anonym levelek, Tallián Béla főispán jövőben bármily tartalmu s bárki ellen irányuló névtelen feljelentést teljesen figyelmen kívül fog hagyni.

— **A szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasut e hó 25-én fog a közforgalomnak átadatni.**

— **A katonai elszállásolási megyei pótadó a városi házan közszemlére van kitéve s a most esedékes 1075 frt betegápolási költség fedezetére kirótt 1% megyei pótadó is.**

— **Az önk. tüzoltóság** ma délután tartja első ös. i nagy gyakorlatát.

— **Országos vásár.** Városunkban az ös. i vásár e hó 19-én veszi kezdetét, mely remelhetőleg elég élénknek és kedvezőnek ígérkezik.

— **Új távirtdahivatal.** A kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium a szomszéd Szt.-András községben az ottani postahivatnál, azzal egyesített távirtdahivatalt létesített.

— **Orvosi állás.** Öcsödön egy orvosi állás van üresedésben 550 frt fizetéssel és a meghatározott látogatási díjjal, a folyamodványok f. hó 20-áig a főszolgabiróhoz nyújtandók be.

— **A megyei közigazgatási és gyámhatósági** szükséges kiadások az 1894. évre előirányzatra hozott határozat okt. 24-éig a tanácstoremben közszemlére van kitéve.

— **A szüret** a szarvasi határban október 16-án veszi kezdetét s nem, mint lapunk múlt számában jelezve volt.

— **Villam-világítás.** Szentesen a villam-világítást fogják létesíteni, ami nem kerül többé a petroleum-világításnál. Követésre méltó példa! Különösen nekünk, szarvasiaknak, kik utcáink nyomoruságos világítása miatt nyakunkat törhetjük. A mi villam-világításunk a „hold“-ba van!

— **Az öcsödi közs. képviseleti gyűlés** elhatározta egy ártézi kut készítését, s egy bizottságot nevezett ki, hogy e tárgyban tegye meg a szükséges intézkedéseket. Elhatározta továbbá, hogy — a Körös sza-

bályozása folytán — ha az új Körösön készen lesz a vashíd, a község alatti nagy fahíd foszedetik s annak helyén az ó Körös áttöltetik.

— **Békés megye difteritisz statisztikája.** Valóban megdöbbentő az a statisztika, melyet Kovács István m. főorvosnak hivatalos jelentéséből, a Békés megyében dühöngő difteritiszről állíthatunk össze. E szerint teljesen figyelmen kívül hagyva ama községeket, hol a járvány megszűnt; ezerszáztizenegy sirt ástak Békés megyében a difteritisz halottjainak. Volt összesen 2812 beteg, meggyógyult 1759. Ha a járvány egész tartalmát összefoglalnók, akkor a betegek számát több mint 3000-re, a halottakét kétezerre tehetjük. Most az utóbbi időben a járvány enyhült. Körös-Ladányban azonban ritka erővel dühöng. Kovács István dr. megyei főorvos a difteritisz ellen való védekezésre külön statutumot dolgozott ki, melynek legjelentékenyebb intézkedése, hogy a tanköteles gyermek gyógyulása után még három hónapig nem vehető fel iskolába, mert a difteritisznek három hónapig marad még fertőző ereje. A szabályzat érvényben van.

— **A helybeli önk. tűzoltó-egylet** részéről megkerestetnek azon tisztelt pártoló tagok, kik tagsági díjjaikat ez ideig az egylet pénztárába be nem fizették, azt e hó végéig befizetni szíveskedjenek; figyelmeztetnek egyszersmind, hogy aláírásuk három évre kötelező.

— **Hirtelen halál.** Pap Béni öcsödi lakos néhány hó óta betegeskedett. Vasárnap a közeli t.-földvári vásárra ment családjával. Ott azonban oly rosszul lett, hogy felesége jónak látta azonnal haza indulni, de férje még az utban, a kocsin meghalt.

— **A tótkomlósiak Csanádban.** Fővárosi levelezőnk írja a következőket: Elhatározott dolog, hogy a közigazgatás reformjával együtt a megyei területek is rendeztetnek, még pedig úgy, hogy Szeged székhelylyel új megye kerekített ki. A javaslatnak ez a része már kész is van. Annyit előre is közölhetünk, hogy a kisdud Csanád megye Szeged és Aradba fog olvasztatni. A tótkomlósiak elszakadási szándékainak ez a hír nem nagyon kedvez.

— **A zárlat alól feloldott Gyula.** Miután hét napon keresztül újabb kolera eset nem merült fel Gyulán, a zárlat alól feloldatott. Örömmel jelentjük különben olvasóinknak, hogy Orosházán sem mutatkozott kolera. Gyula város október 25. és következő napjaira pótvásár iránt folyamodott és most már nincs ok arra, hogy a miniszter a kérelmet elutasítsa.

— **Felhívás.** A szarvasi önk. tűzoltó egylet részéről felhivatnak a t. szabómesterek, miszerint az egyleti működő tagok részére Lodenből készítenő 18—20 téli kabátra ajánlataikat írásbelileg 8 nap alatt ezen egylet parancsnokságánál benyújtani szíveskedjenek az árnak megjelölésével. Értesítetnek egyúttal, hogy a hozzá tartozó kelmét az egylet adja, minden hozzáfartozóval, csak is a vásárra nézve teendő meg az ajánlat; az elkészítésre 30 napi határidő fog kitűzteni s első sorban a működő és pártoló tagok fognak tekintetbe vétetni.

— **Szövőipariskola megnyitás Csabán.** A kereskedelmi miniszter által B.-Csaba város hozzájárulásával felállított szövőiskola e hó 12-én nyílt meg. Az iskola

20 szövőszékkel van berendezve. Növendéke már 26 van az uri-, iparos- és munkásosztályból.

— **A pesti hóhér** cím alatt Székely Aladár budapesti könyvkiadónál egy történeti regény jelent meg, melynek Kozarek Ferenc a jelenlegi hóhér által írt előszavában és egy sajátkezűleg kiállított nyilatkozatában közli a közönséggel, hogy 30 évi működése folyamán összes élményeiről lelkiismeretesen naplót vezetett, melyet Dr. Sugár Győző általános kedveltségű írónknak átadott, ki e jegyzetek nyomán egy rendkívüli érdekfeszítő regényt alakított. Az előszó valamint a hóhér nyilatkozata annak sajátkezű aláírásával „Kozarek Ferenc budapesti magy. kir. hóhér“, van ellátva, és igaz tényeket nyújt az olvasó közönségnek. E regény megjelenése után egy Rubinstein Izidor nevű könyvkereskedő ki szedett-vedett német fércmunkákat a leggyarlóbb magyar fordításban ad ki, megtámadta a „a pesti hóhér“ című regényt és annak kiadóját, mire Székely Aladár, Rubinstein Izidor ellen a budapesti törvényszéknél, Dr. Földesi Árpád fővárosi ügyvéd által, rágalmazás és becsületsértés miatt sajtópert indított. A pesti hóhér című regényből már is 20 tüzet jelent meg és az általános bizalomnak örvendő kiadó kijelenti, hogy a regény rövid idő múlva teljesen be lesz fejezve.

Selyem hamisítvány. Egesszünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kiszik, maga után csekély világosbarna hamuhagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szallónas-lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (min' hogy rostszálai a fest anyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való- akár egész végében levő valódi selyem szövedeteiből. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

A hétről.

(Fővárosi levél.)

Nyári melegség október közepén, könnyű toalettek a korzón, a boulevardokon, ibolyabokrétákat kínáló vénasszonyok az utcákon. Az emberek úgy tesznek, mintha bosszankodnának a nyár e késői vendégsejtelésén, de ez a kosszuság nem öszinte s belső kéjjel fujnak nagyokat, mondván: botrány ez a melegség. Egy bizonyos, hogy a szegény ember szívből és zsebéből örül a váratlan melegségnek, mely hátrább tolja a telet s a méregdrága tüzelésnek a gondját. Mert Budapest a tél egyet jelent a nyomorral. Nyáron azt hinnéd, nincs szegénység, nincs nyomoruság, ám a mint az első hideg nap beköszönt, föllép a szívfacsaró nyomor is, melyet némileg enyhíteni lehet, eltörölni nem, ha még annyira vetélkednek is a humanizmus magasztos munkájában a nemes könyörületes szívek. Sok a szegény s kevés a gazdag, aki juttat a fölöslegetől. Bátran

mondhatom, hogy ez a második nyár a szegény emberek nyara. Nem mintha ők most mennének fürdőre. A munkásnak nem fürdő, a munkásnak — munka kell. És most a fővárosban nem panaszkodhatik épkézláb ember, hogy nem kap munkát. Alig van utca, hol házat ne építenének, s alig van utca melyen véges végig ne ásnák az árkokat, beléjük fektetvén a villamos világítás vezető csöveit. Mire a tél beköszönt, Budapest valószínűleg elektromos város lesz. Ezer meg ezer lakásból vonul ki a szagos petroleum a szeszélyes, lobbanós légszesz, s helyét elfoglalja a villamos világítás. Egy láng — tíz milligyertya. És olcsó, olcsóbb a petroleumnál. Hogy megcsodáltuk még nem oly régen a petroleumot, aztán a légszeszt s im most a villam kikergeti házainkból mindkettőt. Villamos kocsin utazunk, villamos világítás mellett olvasunk, ki tudja, majd tán villamos tollal írunk és villamos fejjel gondolkozunk.

Egyébként e hétnek nincs valami különös érdekes története. A t. Házban magyarázzák, vitatják, hogy voltaképpen mi is volt az értelme ő felsége borossebesi és kőszegi válaszáinak: nemzet vagyunk-e vagy nemzetiség s kik az ámitók. Azt hiszem, hogy azok az ámitók, kik azzal ámitják magukat, hogy egy vagy más formában e kérdésekre félremagyarázhatatlan feleletet kaptak. Kiki magyarázza meg magának a maga józan eszével, ez a leghelyesebb. Vannak dolgok, melyek fölött fölösleges a vitatkozás fölösleges a magyaráz atás. Mindenki tud, a mit tud; mindenki érez, a mit érez: minnek a sok szóbeszéd. Apponyi felirata a királyhoz egy remekmű, de világos, hogy a többség nem fogadja el, s így ő felsége csak privatim vehetett róla tudomást, alkotmányos uton nem kerül magas színe elé. Bartha Miklós, Horváth Gyula, Hermann Ottó és a többiek nagyon szép beszédeket mondtak, de hát mondtak ők más alkalmakkal is szép beszédeket, — ám azért marad minden a régiben. Az agg Kossuth valami csodálatosan szép levelet írt Kovács Etelka kisasszonyhoz, a Magyar Hírlap két gyönyörű részletet kézírati hasonmáshoz is kiadott, — de hát azért marad minden a régiben. Azért mégis csak szemeknek, strébereknek áll a világ, legalább addig, míg le nem zuhannak az emeletről a pincébe... Csakhogy nem minden stréber csinálja a dolgait oly ügyetlenül, mint a boldogtalan Bokross Elek. A legtöbbnek sikerül késő öregséget érni „közszeregetben és becsülésben“ s törődnek is ők, hogy ez a „közbecsülés és szeretet“ üres frázis, csakhogy nagy világi pompában és kényelemben élhessenek.

A stréberségtől nincs is oly nagyon messze a széllhámoság (a kettő gyakran együtt is jár) s nem csoda, ha fölveszem, a krónikámba a Holcman Teréz nevét. E nevet ma minden újságolvasó ember ismeri s bizonyos megdöbbenő csodálkozással olvassa a nőnek genialis fűfűgájt, a mit egy örökségnek a megkaparintása körül kifejtett. Évekig huzódott e rendkívül érdekes nő bűnpőre, ki egy sereg embert vitt a bűnnek útjára, míg végre is kimondták rá a bűnöst és elülték két és egy negyed esztendőre. Az ítélet roppant enyhe, de hát a szakértő orvosok konstatálták, hogy a szép asszony idegbeteg s tulajdonképpen kórház-

ban volna a helye, nem a börtönben. S mert ma minden harmadik ember ideges, s ha a szükség egy hozza magával, idegbeteg — mindenestül praktikus és mindenekfelett humánus eszelekedtet volna, ha börtönök helyett kórházakat építenének. Mindjárt ide lehetne vinni a párbajmániában szenvedő betegeket is. Ez is idegbetegség s meg vagyok győződve, hogy a legtöbb ember alaposan kigyógyulna a párbajmániából, ha a szegedi államfogház helyett pl a Rókus-kórházba vinnék.

A párbaj ellen impozáns harc indult meg, de alig hiszem, hogy a harcnak meg legyen a kívánt eredménye. Annak megépítésével nincs értelme, hogy egyes kaszinók, kizárják kebelükből a párbajozót, valamennyi lesznek kaszinók (és lesznek), a melyek még azokat zárják ki, a kik a rajtuk esett sérelmet nem „lovagias” uton torolják meg. Kérlelhetetlen törvényt kell hozni a képviselőháznak, de ennek a törvénynek alá kell rendelni a katonaságot is, mert máskülönben kínos helyzetbe jutnak a polgár emberek; különösen azok, kik egyttal tartalékos tisztek is. Ma pedig minden harmadik intelligens fiatal ember tartalékos tisztt, s ha nem verekedik a polgári életben, akkor elveszik tőle a tisztí bojtját. Az mindenestül már magában örvendéses jelenség, hogy a társadalom végre megmozdult s legalább akar valamit tenni a „megengedett gyilkosság” ellen, s különösen figyelemre méltó, hogy a már néhány hét e őtt megindult mozgalom még mindig nem aludt el.

Kétségtelen, hogy a párbaj ellen legtöbbet a nők tehetnének, mert hisz a legtöbb párbaj a nőkért s nők miatt történik. Am ritka az a nő, a ki ne örülne annak, ha fölötte két ur összekaszabolja egymást, kivéve természetesen, ha az egyik ur a férj, gyermekeinek a fentartója. Ha a nő egyesületek szövetekezzenek s kimondanak a halálos ítéletet a párbajra, okvetlenül több haszna lenne, mint a kaszinók tiltakozásának. De alig hiszem, hogy a nők ebben a kérdésben még annyi egyetértésre is tudnának jutni, mint a férfiak. Ha a mi gavallérjaink csak nőkért, s nem a nők miatt is verekednének, vajmi kevés párbaj esnék meg. De az igazság az, hogy

nagyon kevesen teszik kockára életüket a nőért, annál többen a miatt. S rendszeren azok a nők látják szívesen a vérontást, a kik miatt verekszenek; a kikért meg érdemes, azok reszketnek a párbajnak a gondolatától is. A becsületés nő becsületét nem szükséges megvédeni karddal, — a világ tudja minden nőről becsületés-e vagy nem. Ma már nincs titok. Ellenben annál nagyobb szüksége van azoknak, hogy párbajjal védjék a becsületét, kikerül az egész világ tudja, hogy érdemtellenül bitorolják a külső dísz és tiszteletet.

Igen érdekesen nyilatkozott erről nem rég Jászai Mari, a kitűnő tragika s valóban igaza van abban, hogy ha egy nő szeretőt tart, legyen örökösli bátorsága nem titkolni azt s ne követelje a társadalomtól, hogy ezt ne vegye észre és tisztességes feleségnek tartsa őt. De hát ilyen férfias nyilatkozatot csak egy Jászai Mari tehet, a ki éppen most foglalta el Nagy Imre helyét a színi-iskola katedráján s mondott ottan egy olyan okos, szellemes beköszöntő beszédet, hogy megirigyelhetnék tőle az egyetemi professzorok.

Mi kár, hogy ez az asszony rég nem professzor a színi-iskolában. Talán nem került volna ki belőle annyi felszeg, nevetéses utánzó, a mennyi kikerült már. Kikerültek minden egyéniség, minden eredetiség nélkül, mert mind valamelyik tanárát vette mintaképül s azt majmolta.

Jászai Mari, az asszony-tanár ennek üzen hadat. Reméljük, megnyeri a csatát.
Székely Huszár.

Lapunkért felel a kiadótulajdonos: **SÁMUEL A.**

HIRDETÉSEK

Moravcsik Gézának

Vármegyeház utca volt házában f. hó 15-én, vasárnap délután 3 órakor **külömböző bútorok** árverés útján rognak eladatni.

316 vh. szám.

1893.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel

közölni teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíró-ság 1893. évi 515 P. számú végzése következtében dr. Lengyel Sándor szarvasi ügyvéd javára Socó J. György endródi lakos ellen 233 frt 29 kr, s jár. erejéig fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 303 frt — krra becsült három ló, egy kocsí, egy vasborona, egy henger, négy hordó és két sertésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. bíróságnak 2941 1893. számú végzése folytán 233 frt 29 kr. tőkekövetelés, ennek 1893. évi június hó 28-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 75 frt 52 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedetnek az endródi határban a peresi dűlőben levő tanyáján leendő eszközésére **1893. évi október hó 18-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Szarvas, 1893. Szeptember hó 23-ik napján.

Holesy Arnold
kir. bírósági végrehajtó.

ÉRTESÍTÉS!

VAN SZERENCSEM a n. é. közönséget értesíteni, miszerint rövid itt létem alatt azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy **kárpitos és diszitó**

ÜZLETEMMEL

megfelelő forgalmat értem el.

Ennélfogva azon jó reményben vagyok, hogy a n. é. közönség minden e szakmába vágó szükségletét ezután is nálam fogja beszerezni.

Maradtam kiváló tisztelettel

Braun Vilmos,
kárpitos és diszitó.

(Nyácsik-féle házban.)

Hirdetmény.

Az érdekelt közönség szíves tudomására hozom, hogy a **fehéreneművarrást** a bpesti első salonokban több éveken át gyakorolván; azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy jelenleg a legnagyobb igényeknek teljesen megfelelően a **női és férfi fehéreneműket**

lakásomon bármikor elkészíthetem. Nagyrebecsült pártfogásukat elvárva, maradok

kiváló tisztelettel

Stern Lenke.
Lapos-utca, Boros iskola átellenében.

Máriaczei Gyomorcsépp

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és állódnosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, búzsa lehelet, fellujtság, savanyu felbőftetés, hasmonés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörbes, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származó, gyomortulterhelésnél étellelkel és italokkal, gillisták, májbajok és hámorholdáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépp** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Drök Jozsef gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megnézni! Csak oly cséppet tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (O. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcsépp** valódián kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszerháza
Kunszentmártonban: Szilárdffi Károly, és Remetey Dezső gyógyszerháza. 43—8

Az idő pénz!

MINDEN

Az idő pénz!

jó háziasszony pénzt és időt takarít meg, ha a valódi

Dr. Linck-féle zsirlugliszttel

mosat. — E cikk nem tartalmaz semminemű ártalmas anyagot és ennek dacára gyönyörű szép, tiszta fehér mosást idéz elő, a nélkül, hogy a ruha színe vagy szövése a legkisebb kárt is szenvedné és kárpótol

szappant, szódát hamuzsirt

vagy bármely más hasonló gyártmányt.

A mosás lehető legegyszerűbb fél kgr. Dr. Linck-féle zsirlugliszttel 50—60 liter forró vízben felolvasztunk és a ruhát 2—12 órán át — legegyszerűbb éjjel át — hennáztatjuk és kézzel vagy géppel való rövid mosás után (igen szennyes helyeket e zsirlugliszttel külön bedörzsöljük) a képzelhető legszebb eredményt értük el.

Számos elismerő irat dicséri a valódi Dr. Linck-féle zsirlugliszt kiváló előnyeit.

Százsor kifizeti magát az egyszeri használat.

RAKTÁR SZARVASON:

Mikolay Pál urnál.

Főraktár Magyarország s melléktartományai s a Balkán Államok részére:

Az idő pénz!

Landauer Ignác és Fiánál Budapesten.

Az idő pénz!

FÖLDHITELINTÉZETI KÉPVISELŐSÉG!

KÉSZPÉNZ-JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖK

Földbirtokokra, házak és építés alatt levő házakra. Magánosoknak, községeknek vagy testületeknek.

Az ország bármely megyéjében!

A kölcsönök 200 a legmagasabb összegig 10, 15, 18, 23, 25, 30, 32, 38, 40 és 50 évi amortizációra, valamint 5, 10, 15, 20 és 30 évi koronkénti törlesztésre

4 és 4½% kamat-, ½—1 és 1½% tőketörlesztéssel kaphatók.

A törlesztésre felveendő kölcsönök második helyre is kaphatók.

A nyerendő kölcsönök nem záloglevelekben, hanem készpénzben adatkának és a félnek jogában áll nyert kölcsönét a meghatározott időn belül is tetszése szerint akár részletekben, akár pedig egyszerre kifizethetni.

A kölcsönöknél nem a kataszteri tiszta jövedelem, hanem a tényleges érték mérvadó és a megállapított értéknek legalább is fele részébe kölcsön gyanánt engedélyeztetik.

A jelzálogul szolgáló ingatlanokat terhelő tartozások a kölcsönt nyújtó intézet által konvertáltatnak (kifizettetnek), mely összeg után bekebelezési illeték újból nem fizetendő.

Azon felek, kik tőlünk kölcsönt kapnak, adóengedményben részülnek.

A fél évi törlesztések posta befizetési lapokon történnek, miáltal felek a posta költségeket is megtakarítják.

A benyújtandó kérvények legkésőbb két hét alatt nyernek elintézészt, míg sürgős esetekben a megfelelő kölcsön-összeg pár nap alatt lesz folyósítva és posta útján a félnek közvetlenül beküldve,

Bővebb felvilágosítás nyerhető SILBERSTEIN IZIDOR, földhitelintézeti képviselőségénél.

SZARVASON piactér Korboly-féle házbau.

Írásbeli megkeresésekre azonnali kimerítő választ díjmentesen adatik.

Ügynökök előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

FÖLDHITELINTÉZETI KÉPVISELŐSÉG!

SILBERSTEIN IZIDOR SZARVASON.

SILBERSTEIN IZIDOR SZARVASON.

Fényképezési műterem

megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben

FÉNYKÉPESZETI MŰTERMET

nyitottam s a mai naptól kezdve legsikerültebb felvételeket olcsón, gyorsan és pontosan eszközök a polgári kör helyiségében.

A t. közönség pártfogásaért erd. tisztelettel

Szabó Sándor,

20%-al a rendes áron alul!

20%-al a rendes áron alul!

Fisbien Ignác

piactéri rózsakereskedésében

20%-al a rendes áron alul kaphatók

a legújabb férfi divatkelmék, a legjobb gyártmányu cheviottok s kamgarnok.

Elvállaltatnak öltönyök készítésre részletfizetés mellett is, 12 forinttól feljebb.

Ezenfelül legújabb divatu női kelmék és mindennemű díszek jutányos áron.

Orosó butor-árjegyzék!

FÁBIAN ARMIN

Butor gyári raktára

KÁRPITOS ÉS DISZITÓ SZENTESEN

a szongrádmegyei takarékpénztár

Kosuth-utca,

mellett lévő

BUTOR TERMET

Szarvas város és vidékének előnyös részletek, havi és negyed évi törlesztés mellett ajánljuk a mélyen tisztelt fő és urirendek és a n. é. közönségnek, a kik butort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, ezen nagyszerűen berendezett butorgyári telepet meglátogatni és a legesélyesebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmuló orosz árak mellett szilárdgyártmányt, korszerű izléses kivitelben csakis ezen Szentesen ilyenmő egyedül létező butortermekben szerezhetnek: jelszava: csekély hasznot és nagy forgalmat megteremtteni e vidéken.

Elsőrendű szakiparosok közreműködésükkel csakis kitünő asztalos- és kárpitosbutor, úgy a leggyorsabb neműek polgári háztartásnak, valamint fantasie- és diszbutor a fő- és urirendek részére, minden most divatozó fanemekben és a legújabb alakban, salon garnitúrák, különféle szövetekkel díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző árak mellett található készletben, hogy itt vásárlásait mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésre szerezheti be.

→ Vidéki megrendelésnél a csomagolást és szállítást bérmentve eszközöljük. Pontos és gyors kiszolgálás. ←

Hálószoba	Hálószoba	Hálószoba	Hálószoba	Ebédlő
2 szekrény 2 ágy 2 éjjeli szekrény 1 mosdó 2 ajtó 1 tükrő 100 frt	2 szekrény 2 ágy 1 éjjeli szekrény márványal 1 mosdó 1 tükrő 240 frt	2 szekrény 2 ágy 2 éjjeli szekrény 1 mosdó 1 tükrő márvány 270 frt	2 szekrény 2 ágy 2 éjjeli szekr. 1 mosdó 1 tükrő 340 frt	1 kredencz 1 trumó 1 tükrő 1 asztal 6 szék 140 frt
	diófa fényezett	nyatt, finom, ó-német styl	faragott, finom	fényezett
Ebédlő	Ebédlő	Szalon	Szalon	Szalon
1 kredencz 1 trumó 1 tükrő 1 asztal 1 szék 180 frt	1 kredencz 1 trumó 1 tükrő 1 asztal 6 szék 270 frt	1 pamlag 6 zsöllye 1 asztal 1 konzol 1 tükrő 230 frt	1 pamlag 6 zsöllye 1 asztal 1 konzol 1 tükrő 220 frt	1 pamlag 6 zsöllye 1 asztal 1 konzol 1 tükrő 275 frt
faragott diófa 4 ajtó és márványal	diófa, faragott 4 ajtó és nyitott márvány.	farag., plus be-huzat 140 frt, sely. beh. 130.	Bourette vagy Crepp	Lampasz behuzattal
Iroda	Bővebb felvilágosítást Samuel Adolf könyv és papirkereskedésében Szarvason, ahol megrendelések is eszközöltenek.		Párnázott butorok	
1 íróasztal 1 zsöllye 1 ottomán 1 könyvállvány 100 frt			1 m. sz. diván 60 1 diván bou. 30 1 nyugagy b. 24 1 garnitúra crepp 100 frt.	